

**«УНИВЕРСИТЕТТЕГІ БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ
УЙЫМДАСТЫРЫЛУЫНА БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚАНАҒАТТАНУЫ»**
туралы сауалнаманың нәтижесі бойынша
ЕСЕП

Кіріспе.

Өткізу мерзімі: 11.11.2024-02.12.2024 ж.

Мақсатты аудитория: университет студенттері

Ақпаратты жинау әдісі: online сауалнама

Зерттеудің мақсаты: білім алушылардың университеттегі білім беру процесін ұйымдастыруға қанағаттану деңгейін және білім беру бағдарламаларының сапасын анықтау.

Сауалнамаға қатысқан білім алушылардың сандық және пайыздық көрсеткіштері

Кесте 1.

ЖМ	Білім беру бағдарламасы	Қатысушылар (саны)
ГҒЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	46
	Шет тілі: екі шет тілі	464
	Тарих	149
	Тарих және ағылшын тілі	14
	Қазақ тілі мен әдебиеті	253
	Қазақ тілі мен әдебиеті, ағылшын тілі	12
	Орыс тілі мен әдебиеті	64
	Орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті	17
	Орыс және орыс емес мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті (ІР)	57
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ГҒЖМ-1434	1076 (75%)
ЖЖМ	Биология	55
	Биология (ІР)	8
	Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы	19
	География	7
	География (ІР)	3
	География- Тарих	64
	Информатика	17
	Информатика-Математика	38
	Математика	120
	Математика - Физика	58
	Физика	29
	Физика-Математика	60
	Химия	28
	Химия (ІР)	6
Химия-Биология	47	
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ЖЖМ - 889	559 (63%)
ӨжСЖМ	Музыкалық және хореографиялық білім	9
	Музыкалық білім	56
	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	15
	Құқық, тарих, кәсіпкерлік	21
	Дене шынықтыру және сауықтыру білімі	4
	Дене шынықтыру және спорт	244
	Дене шынықтыру және спорт (ІР)	144
	Көркем еңбек, графика және дизайн	78
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ӨжСЖМ - 1192	571 (48%)
	Мектепке дейінгі білім беру және логопедия	10

ПЖМ	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогикасы	63
	Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	226
	Педагогика және психология	62
	Білім берудегі әлеуметтік педагогика және педагогикалық қолдау	14
	Арнайы педагогика	76
	Арнайы педагогика (IP)	26
	Білім беруді басқару	2
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ПЖМ - 1082	479 (44%)
ЖОО бойынша барлығы: 4623 білім алушы		2685 (58%)

Сауалнамаға университеттің жалпы контингентіндегі 4623 білім алушыдан келген респонденттердің 2685/58% қатысты.

ЖМ бөлінісінде сауалнамаға қатысудың ең жоғары деңгейі ГҒЖМ студенттері арасында (75%), ал ең азы ПЖМ студенттері арасында (44%) тіркелді.

1 сұрақ. Сіз нешінші курста оқисыз?

Кесте 2.

Сіз нешінші курста оқисыз?	Респонденттер саны	1 курс	%	2 курс	%	3 курс	%	4 курс	%	Оның ішінде түлектер	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	980	36,5	803	29,9	500	18,6	402	15,0	459	17,1
ГҒЖМ	1076	390	36,2	265	24,6	235	21,8	186	17,3	213	19,8
ЖЖМ	559	179	32,0	179	32,0	97	17,4	104	18,6	119	21,3
ӨжСЖМ	571	210	36,8	165	28,9	115	20,1	81	14,2	94	16,5
ПЖМ	479	201	42,0	194	40,5	53	11,1	31	6,5	33	6,9

Сауалнамада бірінші (37%) және екінші (30%) курстардың студенттері ең белсенді болды, олардың жартысынан көбі (67%) барлық сауалнамаға қатысқандардың және университеттегі барлық студенттердің үштен бірі (39%) (4623-тен 1783), бұл оқудың басында студенттердің қатысуының жоғары деңгейін көрсетуі мүмкін.

2 сұрақ. Сіздің білім деңгейіңізді көрсетіңіз.

Кесте 3.

Сіздің білім деңгейіңізді көрсетіңіз	Респонденттер саны	Бакалавриат	%	Магистратура	%	Докторантура	%	Оның ішінде түлектер	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2576	95,9	93	3,5	16	0,6	459	17,1
ГҒЖМ	1076	1023	95,1	40	3,7	13	1,2	213	19,8
ЖЖМ	559	529	94,6	27	4,8	3	0,5	119	21,3
ӨжСЖМ	571	555	97,2	16	2,8	0	0,0	94	16,5
ПЖМ	479	469	97,9	10	2,1	0	0,0	33	6,9

Респонденттердің білім деңгейі бойынша ұсынылған сауалнама деректерінен сауалнамаға білім алушылардың барлық санаттары қатысқаны атап өтіледі.

Негізінен, бұл бакалавриатта оқу сатысында тұрған респонденттер: сауалнамаға қатысушылардың 95,9% - ы және ЖОО-дағы осы сатыдағы барлық білім алушылардың 60% - ы (4286 адам). Магистратура мен докторантура айтарлықтай аз үлесті алады, сонымен қатар сандар көрсеткішті: магистранттар - 33,9% (үштен бірі), докторанттар - қазіргі уақытта университет контингентіне кіретін осы санаттағы барлық білім алушылардың тиісінше 43%.

Сауалнама нәтижелері негізінен бастауыш курс студенттерінің пікірімен ұсынылғандықтан, нәтижелердің объективтілігі үшін сауалнамаға қатысқан түлектердің пікірлері бөлек бөлінеді.

3. а) сұрақ. Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (пәндер жиынтығы)?

Кесте 4.

Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (пәндер жиынтығы)?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2000	74,5	644	24,0	41	1,5
ҒҖЖМ	1076	751	69,8	303	28,2	22	2,0
ЖЖМ	559	393	70,3	156	27,9	10	1,8
ӨжСЖМ	571	472	82,7	94	16,5	5	0,9
ПЖМ	479	384	80,2	91	19,0	4	0,8

Орташа алғанда, респонденттердің көпшілігі пәндер жиынтығына толық қанағаттанады (74,5%), ең жоғары көрсеткіштері - **ӨжСЖМ** (82,7%) және **ПЖМ** (80,2%).

Пәндер жиынтығына ішінара қанағаттану сауалнамаға қатысқан студенттердің едәуір санында (24%, әрбір төртінші), әсіресе **ҒҖЖМ** -де (28,2%) кездеседі.

Студенттердің төмен пайызы (1,5%) олардың пәндер жиынтығына қанағаттанбағанын көрсетті, мұндай пікірлер негізінен **ҒҖЖМ** және **ЖЖМ** - да тіркелді.

«Қанағаттанбаған» респонденттердің жалпы көрсеткіші жеке білім беру бағдарламалары бойынша көрсеткіштерден құралады:

Кесте 5.

ЖМ	Білім беру бағдарламасы	Қатысушылар (саны)	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
ҒҖЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	46	12	26,1	0	0,0
	Шет тілі: екі шет тілі	464	156	33,6	16	3,4
	Тарих	149	33	22,1	2	1,3
	Тарих және ағылшын тілі	14	3	21,4	0	0,0
	Қазақ тілі мен әдебиеті	253	61	24,1	1	0,4
	Қазақ тілі мен әдебиеті, ағылшын тілі	12	3	25,0	0	0,0
	Орыс тілі мен әдебиеті	64	16	25,0	2	3,1
	Орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті	17	3	17,6	0	0,0
	Орыс және орыс емес мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті (IP)	57	16	28,1	1	1,8
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ҒҖЖМ-1434	1076 (75%)	303	28,0	22	2
ЖЖМ	Биология	55	18	32,7	1	1,8
	Биология (IP)	8	2	25,0	0	0,0
	Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы	19	0	0,0	0	0,0
	География	7	3	42,9	0	0,0
	География (IP)	3	3	100,0	0	0,0
	География- Тарих	64	24	37,5	2	3,1
	Информатика	17	0	0,0	0	0,0

	Информатика-Математика	38	10	26,3	0	0,0
	Математика	120	28	23,3	0	0,0
	Математика - Физика	58	20	34,5	1	1,7
	Физика	29	6	20,7	0	0,0
	Физика-Математика	60	23	38,3	2	3,3
	Химия	28	7	25,0	2	7,1
	Химия (IP)	6	1	16,7	1	16,7
	Химия-Биология	47	11	23,4	1	2,1
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ЖЖМ - 889	559 (63%)	156	27,0	10	1,8
ӨЖСЖМ	Музыкалық және хореографиялық білім	9	1	11,1	0	0,0
	Музыкалық білім	56	14	25,0	0	0,0
	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	15	1	6,7	0	0,0
	Құқық, тарих, кәсіпкерлік	21	2	9,5	0	0,0
	Дене шынықтыру және сауықтыру білімі	4	0	0,0	0	0,0
	Дене шынықтыру және спорт	244	45	18,4	4	1,6
	Дене шынықтыру және спорт (IP)	144	16	11,1	1	0,7
	Көркем еңбек, графика және дизайн	78	15	19,2	0	0,0
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ӨЖСЖМ - 1192	571 (48%)	94	16,5	5	0,9
ПЖМ	Мектепке дейінгі білім беру және логопедия	10	1	10,0	0	0,0
	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогикасы	63	13	20,6	0	0,0
	Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	226	35	15,5	0	0,0
	Педагогика және психология	62	17	27,4	1	1,6
	Білім берудегі әлеуметтік педагогика және педагогикалық қолдау	14	3	21,4	0	0,0
	Арнайы педагогика	76	18	23,7	3	3,9
	Арнайы педагогика (IP)	26	3	11,5	0	0,0
	Білім беруді басқару	2	1	50,0	0	0,0
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ПЖМ - 1082	479 (44%)	91	19,0	4	0,8
	ЖОО бойынша барлығы: 4623 білім алушы	2685 (58%)	644	24,0	41	1,5

Пәндер жиынтығына толығымен қанағаттанбаған 41 адамның 16/39% - ы «Шет тілі: екі шет тілі» ББ-да оқиды. Аталған ББ-да және пәндер жиынтығына ішінара қанағаттанған студенттердің ең көп саны (156/33,6%). Сондай - ақ, «Орыс тілі мен әдебиеті» ББ-да сауалнамаға қатысқан әрбір төртінші адам ішінара қанағаттандырылады.

«Дене шынықтыру және спорт» ББ-дағы жағдай ұқсас. Жауаптарында әртүрлі дәрежедегі қанағаттанбаушылықты көрсеткен 99 ӨЖСЖМ студенттерінің 5-і қанағаттанбаған және 94-і ішінара қанағаттанған. Олардың едәуір санын «Дене шынықтыру және спорт» ББ білім алушылары құрайды (тиісінше 4 және 45).

Сондай-ақ, ЖЖМ пен ПЖМ математика және физика, педагогика және психология сияқты салаларда ББ-ны атап өтті, мұнда ішінара қанағаттанған студенттердің жоғары пайызы байқалады.

Керісінше, тар немесе мамандандырылған бағыттармен байланысты ББ-да оқытындар қанағаттанудың жоғары дәрежесін көрсетеді, мысалы, «Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы», «Дене шынықтыру және сауықтыру білімі», «Информатика».

Сауалнаманың көрсетілген нәтижелері білім беру ортасының қазіргі тенденциялары мен трендтеріне, орта білім беруді жаңарту саласындағы талаптарға, сондай-ақ білім алушылардың сұраныстарына сәйкес келетін пәндерді енгізу бөлігінде, әсіресе практикалық қолдануға бағдарланған ББ-да оқу жоспарларын жақсарту қажеттілігін көрсетеді.

3. b) сұрақ. Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (сағат саны)?

Кесте 6.

Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (сағат саны)?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2135	79,5	498	18,5	52	1,9
ГҒЖМ	1076	816	75,8	228	21,2	32	3,0
ЖЖМ	559	427	76,4	122	21,8	10	1,8
ӨжСЖМ	571	488	85,5	79	13,8	4	0,7
ПЖМ	479	404	84,3	69	14,4	6	1,3

Сондай-ақ, ББ пәндерін қабылдау сияқты, респонденттердің көпшілігі (80%) оларды оқуға бөлінген сағат санына толық қанағаттанады.

Респонденттердің едәуір бөлігі бағдарламаны игеруге бөлінген уақытқа (Шет тілі: екі шет тілі, Тарих, Қазақ тілі мен әдебиеті, Орыс тілі мен әдебиеті, Биология, География-Тарих, Математика, Физика, Дене шынықтыру және спорт, Педагогика) толық немесе ішінара наразылық білдіретін ББ-ға назар аударған жөн Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, Бастауыш оқыту педагогикасы мен әдістемесі, Педагогика және психология, арнайы педагогика).

Кесте 7.

ЖМ	Білім беру бағдарламасы	Қатысушылар (саны)	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
ГҒЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	46	14	30,4	0	0,0
	Шет тілі: екі шет тілі	464	105	22,6	18	3,9
	Тарих	149	20	13,4	6	4,0
	Тарих және ағылшын тілі	14	3	21,4	0	0,0
	Қазақ тілі мен әдебиеті	253	51	20,2	3	1,2
	Қазақ тілі мен әдебиеті, ағылшын тілі	12	2	16,7	0	0,0
	Орыс тілі мен әдебиеті	64	20	31,3	4	6,3
	Орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті	17	4	23,5	1	5,9
	Орыс және орыс емес мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті (IP)	57	9	15,8	0	0,0
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ГҒЖМ-1434	1076 (75%)	228	21,2	32	3
ЖЖМ	Биология	55	18	32,7	1	1,8
	Биология (IP)	8	1	12,5	0	0,0
	Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы	19	2	10,5	0	0,0
	География	7	4	57,1	0	0,0

	География (ІР)	3	0	0,0	0	0,0
	География- Тарих	64	18	28,1	2	3,1
	Информатика	17	1	5,9	0	0,0
	Информатика-Математика	38	9	23,7	0	0,0
	Математика	120	18	15,0	2	1,7
	Математика - Физика	58	13	22,4	1	1,7
	Физика	29	3	10,3	1	3,4
	Физика-Математика	60	17	28,3	1	1,7
	Химия	28	5	17,9	0	0,0
	Химия (ІР)	6	3	50,0	1	16,7
	Химия-Биология	47	10	21,3	1	2,1
	БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ЖЖМ - 889	559 (63%)	122	21,8	10
ӨжСЖМ	Музыкалық және хореографиялық білім	9	3	33,3	0	0,0
	Музыкалық білім	56	7	12,5	0	0,0
	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	15	2	13,3	0	0,0
	Құқық, тарих, кәсіпкерлік	21	3	14,3	0	0,0
	Дене шынықтыру және сауықтыру білімі	4	0	0,0	0	0,0
	Дене шынықтыру және спорт	244	39	16,0	1	0,4
	Дене шынықтыру және спорт (ІР)	144	18	12,5	1	0,7
Көркем еңбек, графика және дизайн	78	7	9,0	2	2,6	
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ӨжСЖМ - 1192	571 (48%)	79	13,8	4	0,7
ПЖМ	Мектепке дейінгі білім беру және логопедия	10	1	10,0	0	0,0
	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогикасы	63	14	22,2	0	0,0
	Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	226	23	10,2	1	0,4
	Педагогика және психология	62	13	21,0	2	3,2
	Білім берудегі әлеуметтік педагогика және педагогикалық қолдау	14	2	14,3	0	0,0
	Арнайы педагогика	76	12	15,8	2	2,6
	Арнайы педагогика (ІР)	26	4	15,4	1	3,8
	Білім беруді басқару	2	0	0,0	0	0,0
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ПЖМ - 1082	479 (44%)	69	14,4	6	1,3
ЖОО бойынша барлығы: 4623 білім алушы		2685 (58%)	498	18,5	52	1,9

3. с) сұрақ. Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (теориялық және практикалық білімнің арақатынасы)?

Кесте 8.

Сіз білім беру бағдарламасының мазмұнына қанағаттанасыз ба (теориялық және практикалық білімнің арақатынасы)?	Респондентте р саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанба ймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2110	78,6	524	19,5	51	1,9
ГҒЖМ	1076	789	73,3	262	24,3	25	2,3
ЖЖМ	559	436	78,0	113	20,2	10	1,8
ӨжСЖМ	571	483	84,6	81	14,2	7	1,2
ПЖМ	479	402	83,9	68	14,2	9	1,9

Респонденттердің пікірі мен жалпы нәтижелері (респонденттердің 78,6% - ы теориялық және практикалық білімнің арақатынасына толық қанағаттанған, 19,5% - ы ішінара қанағаттанған, 1,9% - ы қанағаттанбаған) университетте іске асырылатын ББ-ны әзірлеу кезінде іргелі білімнің дамуына, тұжырымдамаларды, принциптер мен әдістерді түсінуге ықпал ететін бағдарламаның теориялық бөлігінің және практикалық құрамдас бөлігінің арақатынасы теңдестірілгенін көрсетті. осы білімді бекітуге және оны іс жүзінде қолдануға көмектеседі.

Сонымен, ЖМ бөлімінде:

ЖОО бойынша орта деңгейден жоғары аталған мәселе бойынша ӨжСЖМ және ПЖМ студенттеріне сауалнама жүргізу нәтижелері ұқсас. Мұнда толық қанағаттанудың ең үлкен пайызы бар, бұл студенттердің теориялық және практикалық білімнің арақатынасын жоғары қабылдауын көрсетеді.

ЖЖМ оқу орнының нәтижелері жоғары оқу орнының орташа көрсеткіштеріне ұқсас, қанағаттанғандар үлесінде шамалы ауытқулар бар.

ГҒЖМ-дегі студенттер арасында толық қанағаттану деңгейі жалпы ЖОО-ға қарағанда біршама төмен, ал қанағаттанбағандар мен ішінара қанағаттанғандардың үлесі жоғары.

Кесте 9.

ЖМ	Білім беру бағдарламасы	Қатысушылар (саны)	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
ГҒЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	46	11	23,9	0	0,0
	Шет тілі: екі шет тілі	464	136	29,3	16	3,4
	Тарих	149	27	18,1	3	2,0
	Тарих және ағылшын тілі	14	1	7,1	0	0,0
	Қазақ тілі мен әдебиеті	253	52	20,6	3	1,2
	Қазақ тілі мен әдебиеті, ағылшын тілі	12	2	16,7	0	0,0
	Орыс тілі мен әдебиеті	64	17	26,6	3	4,7
	Орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті	17	4	23,5	0	0,0
	Орыс және орыс емес мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті (IP)	57	12	21,1	0	0,0
БАРЛЫҒЫ:	Барлығы ГҒЖМ-1434	1076 (75%)	262	24,0	25	2,3

Жауаптарда бағдарламалардың теориялық және практикалық бөлігінің арақатынасына қанағаттанбағанын атап өткен ГҒЖМ студенттерінің басым бөлігі тілдік ББ-да оқиды, бұл студенттердің мұндай арақатынастың ерекше маңыздылығын түсінуіне баса назар аударады, өйткені бұл тілдерді меңгерудің тиімділігіне және оларды кәсіби және нақты өмірде қолданудың сәттілігіне тікелей әсер етеді.

Сұраққа жауап беру кездейсоқ емес: «Сіз дайындықтың қосымша түрлерінің қайсысын алғыңыз келеді?» бұл ББ түлектері қосымша практикалық сабақтарды, соның ішінде шет тілі бойынша дайындықты (TOEFL, IELTS тапсыруға дайындық, TOMER түрік тілі курстары, басқа тілдік курстар), практикалық жаттығулармен коммуникативтік тәсілмен шет тілдерін оқытудың заманауи әдістемелерін қолдану бойынша курстарды (рөлдік ойындар, пікірталастар, аудармалар және басқа да түрлері) атап өтті ауызша және жазбаша практика).

5 сұрақ. Сіз пәндерді таңдау құқығына қанағаттанасыз ба?

Кесте 10.

Сіз пәндерді таңдау құқығына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	1955	72,8	584	21,8	146	5,4
ГҒЖМ	1076	732	68,0	269	25,0	75	7,0
ЖЖМ	559	388	69,4	132	23,6	39	7,0
ӨжСЖМ	571	454	79,5	102	17,9	15	2,6
ПЖМ	479	381	79,5	81	16,9	17	3,5

Тұтастай алғанда, нәтижелер студенттердің көпшілігі пәндерді таңдау құқығына қанағаттанатынын көрсетеді, студенттердің 79% - дан астамы толық қанағаттанған. ӨжСЖМ және ПЖМ көрсеткіштері жоғары. Дегенмен, ЖЖМ және ГҒЖМ қанағаттану деңгейі біршама төмен, сондай-ақ ішінара қанағаттанған және қанағаттанбаған студенттердің жоғары пайызы бар. Бұл осы жоғары мектептердегі пәндерді таңдау жүйесін қайта қарау және жақсарту қажеттілігін көрсетуі мүмкін.

Сауалнамаға қатысқан түлектер (барлық түлектердің 63%) білім беру бағдарламасын игеру үшін пәндерді таңдау құқығына қанағаттанады, бұл бастауыш курс студенттері туралы айту мүмкін емес.

Аталған бағыт бойынша барлығы ішінара және толық қанағаттанбаған барлық респонденттер арасында – 730 респондент, оның ішінде 1 және 2 курс білім алушыларының жартысынан көбі (405/55%) оқытудың бастапқы кезеңінде пәндерді таңдау құқығын толық пайдалана алмайды.

ББ бөлінісінде студенттердің пәндерді таңдау жүйесін қайта қарау білім беру бағдарламаларына ұсынылады: «Шет тілі: екі шет тілі» (ГҒЖМ бойынша барлығы – 75 студент қанағаттанбайды, оның жартысынан көбі (46/61%) – «Шет тілі: екі шет тілі» ББ-дан, мұнда ЖМ бойынша ішінара қанағаттанған 269-дан - осы ББ бойынша 126/47%); «Математика» (ЖЖМ бойынша барлығы - 39 респондент қанағаттандырылмаған, оның ішінде үшінші бөлігі (13/33%) – «Математика» ББ-дан, 132-ішінара қанағаттандырылған, оның ішінде 24/18% - көрсетілген ББ-да оқиды); «ДШС» (ӨжСЖМ – де барлығы 81 адам ішінара қанағаттандырылмаған, оның 70/69% - ы ДШС және ДШС (IP) студенттері);» Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі және «Арнайы педагогика» (ПЖМ - де барлығы-81 білім алушы пәндерді таңдау құқығына ішінара қанағаттанған, оның 57/70% - ы ББ-ға тиесілі «БОПмӘ» және «Арнайы педагогика» ББ: тиісінше 30/37% және 27/33%).

4 сұрақ. Сіз оқу мазмұнының ғылым мен технологияның қазіргі және болжамды даму тенденцияларына сәйкестігіне қанағаттанасыз ба?

Кесте 11.

Сіз оқу мазмұнының ғылым мен технологияның қазіргі және болжамды даму тенденцияларына сәйкестігіне қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2047	76,2	575	21,4	63	2,3
ГҒЖМ	1076	788	73,2	258	24,0	30	2,8
ЖЖМ	559	407	72,8	137	24,5	15	2,7
ӨжСЖМ	571	469	82,1	97	17,0	5	0,9
ПЖМ	479	383	80,0	83	17,3	13	2,7

Ғылым мен технологияларды дамытудың қазіргі және болжанатын үрдістеріне оқыту мазмұнына қанағаттану туралы сұраққа негізделген сауалнама нәтижелері

респонденттердің білім беру бағдарламаларындағы оқыту мазмұнының өзектілігіне жалпы оң көзқарасын көрсетеді (76,2%).

Сауалнамаға қатысқан түлектердің жауаптары бойынша да осындай жағдай анықталды, олардың 322/70% - ы толық қанағаттандырылды, ал қанағаттанбаған респонденттердің пайызы небәрі 3% - немесе барлық сауалнамаға қатысқандардың 14-ін құрады.

6 сұрақ. Сіз пәндерді оқыту сапасына қанағаттанасыз ба?

Кесте 12.

Сіз пәндерді оқыту сапасына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2029	75,6	598	22,3	58	2,2
ГҒЖМ	1076	768	71,4	280	26,0	28	2,6
ЖЖМ	559	405	72,5	145	25,9	9	1,6
ӨжСЖМ	571	463	81,1	99	17,3	9	1,6
ПЖМ	479	393	82,0	74	15,4	12	2,5

Сауалнама нәтижелері жалпы пәндерді оқыту сапасына жоғары қанағаттанушылықты көрсетеді (75,6%), алайда кейбір жоғары мектептерде (мысалы, ГҒЖМ, ЖЖМ) ішінара қанағаттанушылықты білдіретін респонденттердің айтарлықтай үлесі бар. Қанағаттанбаған респонденттердің үлесі аз, 1,6% - дан (ЖЖМ және ӨжСЖМ) 2,6% - ға дейін (ГҒЖМ) өзгереді.

Кесте 13.

ББ бөлінісінде пәндерді оқыту сапасына қанағаттану	ББ атауы	Ішінара қанағаттанамын			Қанағаттанбаймын		
		ЖМ бойынша барлығы	ББ бойынша барлығы	%	ЖМ бойынша барлығы	ББ бойынша барлығы	%
ГҒЖМ	Шет тілі: екі шет тілі	280	148	52,9	28	20	71,4
ЖЖМ ӨжСЖМ	Математика и Физика	145	74	51,0	9	6	66,7
	География	145	26	17,9	9	2	22,2
ПЖМ	Дене шынықтыру және спорт	99	68	68,7	9	6	66,7
ГҒЖМ	Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	74	30	40,5	12	1	8,3
	Арнайы педагогика	74	22	29,7	12	7	58,3

ОП бөлінісінде оқыту сапасы бойынша қанағаттанарлықсыз жағдайды ОП қалыптастырады: Шет тілі: екі шет тілі, Математика және Физика, География, Дене шынықтыру және спорт, Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі, Арнайы педагогика (13-кесте). Мұнда студенттердің пәндерді оқыту сапасына ішінара немесе толық қанағаттанбауының сандық және пайыздық көрсеткіші жалпы нәтижелер бойынша орташа мәндерден едәуір жоғары.

Кесте 14.

Түлектердің пәндерді оқыту сапасына қанағаттануы	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	459	346	75,4	102	22,2	11	2,4
ГҒЖМ	213	158	74,2	48	22,5	7	3,3
ЖЖМ	119	80	67,2	37	31,1	2	1,7
ӨжСЖМ	94	82	87,2	11	11,7	1	1,1
ПЖМ	33	26	78,8	6	18,2	1	3,0

Түлектердің сауалнамасының қорытындысы оқыту сапасына жалпы оң бағаны көрсетеді. Пәндерді оқыту сапасына толық қанағаттанған барлық ЖМ түлектерінің орташа көрсеткіші - 75,4% құрайды, бұл қанағаттанудың жоғары дәрежесін көрсетеді.

ӨжСЖМ түлектері арасында ең үлкен қанағаттану (87,2 %), мұнда студенттер ішінара немесе толық қанағаттанбауды білдіреді.

ЖЖМ студенттері қанағаттанудың ең аз дәрежесін көрсетеді: респонденттердің үштен екісі ғана толық қанағаттанған, ал үштен бірі ішінара қанағаттанған. Бұл оқыту сапасына күмәнданудың жоғары үлесін көрсетеді.

Қанағаттанбаған түлектердің үлесі аз, 1,1% - дан (ӨжСЖМ -де) 3,3% - ға дейін (ГҒЖМ -де және ПЖМ -де) өзгереді.

Пәндерді оқыту сапасы оқу процесіне және студенттердің ақпаратты қабылдауына әсер ететін көптеген факторларға байланысты. Кейінгі мәселелерде (7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) студенттер оқыту әдістері мен нысандарын қолдануға, теориялық білім беруді ұйымдастыруға, практикалық және кәсіби дағдыларды қалыптастыруға, ОПҚ-мен бағалау мен кері байланысқа қанағаттану деңгейін білдірді.

7 сұрақ. Оқу сабақтарын (диалогтық дәрістер, кейс-стади, топтық жұмыс, іскерлік ойындар, пікірталастар және т. б.) өткізу кезінде оқытудың белсенді әдістерінің қолданылуына қанағаттанасыз ба?

Кесте 15.

Оқу сабақтарын өткізу кезінде оқытудың белсенді әдістерінің қолданылуына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2173	80,9	444	16,5	68	2,5
ГҒЖМ	1076	830	77,1	213	19,8	33	3,1
ЖЖМ	559	436	78,0	105	18,8	18	3,2
ӨжСЖМ	571	493	86,3	68	11,9	10	1,8
ПЖМ	479	414	86,4	58	12,1	7	1,5

Сауалнама нәтижелері белсенді оқыту әдістерінің студенттер арасында (80,9%), әсіресе ӨжСЖМ (86,3%) және ПЖМ (86,4%) жоғары мақұлдау деңгейіне ие екенін көрсетеді.

8 сұрақ. Сіз оқу процесін ұйымдастырудың жалпы, топтық және жеке формаларының оңтайлы үйлесіміне қанағаттанасыз ба?

Кесте 16.

Сіз оқу процесін ұйымдастырудың жалпы, топтық және жеке формаларының оңтайлы үйлесіміне қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2180	81,2	477	17,8	28	1,0
ГҒЖМ	1076	844	78,4	219	20,4	13	1,2
ЖЖМ	559	447	80,0	106	19,0	6	1,1
ӨжСЖМ	571	477	83,5	90	15,8	4	0,7
ПЖМ	479	412	86,0	62	12,9	5	1,0

Оқу процесін ұйымдастырудың жалпы, топтық және жеке формаларының оңтайлы үйлесіміне қанағаттану мәселесі бойынша: респонденттердің 81,2% - ы ағымдағы жағдайға риза және толық қанағаттануды білдіреді, 17,8% - ы ішінара, студенттердің тек 1% - ы оқу процесінің осы аспектісіне қанағаттанбайды.

9 сұрақ. Сіз дәрістерге қанағаттанасыз ба?

Кесте 17.

Сіз дәрістерге қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2136	79,6	495	18,4	54	2,0
ГҒЖМ	1076	821	76,3	230	21,4	25	2,3
ЖЖМ	559	446	79,8	101	18,1	12	2,1
ӨжСЖМ	571	467	81,8	97	17,0	7	1,2
ПЖМ	479	402	83,9	67	14,0	10	2,1

10 сұрақ. Сіз СОӨЖ ұйымдастыруға және өткізуге қанағаттанасыз ба?

Кесте 18.

Сіз СОӨЖ ұйымдастыруға және өткізуге қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2052	76,4	569	21,2	64	2,4
ГҒЖМ	1076	773	71,8	269	25,0	34	3,2
ЖЖМ	559	436	78,0	110	19,7	13	2,3
ӨжСЖМ	571	455	79,7	107	18,7	9	1,6
ПЖМ	479	388	81,0	83	17,3	8	1,7

11 сұрақ. Сіз практикалық сабақтардың, зертханалық жұмыстардың сапасына қанағаттанасыз ба?

Кесте 19.

Сіз практикалық сабақтардың, зертханалық жұмыстардың сапасына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2130	79,3	500	18,6	55	2,0
ГҒЖМ	1076	820	76,2	227	21,1	29	2,7
ЖЖМ	559	438	78,4	107	19,1	14	2,5
ӨжСЖМ	571	479	83,9	86	15,1	6	1,1
ПЖМ	479	393	82,0	80	16,7	6	1,3

Студенттердің көпшілігі дәрістер өткізуге, СӨЖ ұйымдастыруға, практикалық сабақтар мен зертханалық жұмыстарға риза. Қанағаттанудың ең жоғары деңгейі ПЖМ-де

байқалады, онда студенттердің 80% - дан астамы оқу сабақтарын ұйымдастырудың ұсынылған нысандарына толық қанағаттанған, ал ГҒЖМ -де толық қанағаттану деңгейінің көрсеткіші орташадан төмен және тиісінше – 76,3%; 71,8%; 76,2% құрайды.

Бағдарламаның практикалық бөлігі студенттерге болашақ кәсіби қызметке толық дайындалуға көмектесетін нақты дағдылар мен білімді дамытуға бағытталған пәндер үшін үлкен маңызы бар ББ-да сауалнама нәтижелері бөлек ерекшеленеді. Мысалы, жаратылыстану-ғылыми пәндер (физика, химия, биология), Әлеуметтік және гуманитарлық пәндер (психология, әлеуметтану, педагогика, тілдер).

Аталған ББ бөлінісінде сауалнама нәтижелері ББ студенттерінің жартысынан көбі шет тілі: екі шет тілі (140/256), КТмӘ және ОТмӘ білім алушыларының үштен бірі (82/256), Физика және Физика-Математика (42/121), Арнайы педагогика (26/86) практикалық сабақтар мен зертханалық жұмыстарды ұйымдастыру мен өткізуді жақсартуды қалайтынын көрсетті.

Жалпы студенттердің көпшілігі оқу үдерісін ұйымдастыруға риза болғанына қарамастан (№ 15–19 кестелердің деректері), сауалнама қорытындыларын талдау негізінде ББ бөлінісінде бірінші кезекте қарауды және жақсартуды талап ететін проблемалық салалар бөлінді:

- **оқытудың белсенді әдістерін қолдануда:** ББ Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі, Арнайы педагогика, Дене шынықтыру және спорт, Математика и Физика, Химия, Шет тілі: екі шет тілі, Қазақ тілі мен әдебиеті;

- **оқу процесін ұйымдастырудың жалпы, топтық және жеке формаларының оңтайлы үйлесімінде:** Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі, Дене шынықтыру және спорт, Математика, Шет тілі: екі шет тілі, Қазақ тілі мен әдебиеті;

- **дәрістер өткізуде:** Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі, Дене шынықтыру және спорт, Математика, Шет тілі: екі шет тілі, Қазақ тілі мен әдебиеті;

- **инновациялық ББ үшін СӨЖ ұйымдастыру мен өткізуде:** Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика, Дене шынықтыру және спорт (ІР); Химия (ІР).

12 сұрақ. Сіз білімді бағалау жүйесімен қанағаттанасыз ба (бақылаудың барлық түрін жүргізу рәсімі түсінікті ме? бағалау форматы ыңғайлы ма?)?

Кесте 20.

Сіз білімді бағалау жүйесімен қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2057	76,6	549	20,4	79	2,9
ГҒЖМ	1076	777	72,2	259	24,1	40	3,7
ЖЖМ	559	420	75,1	122	21,8	17	3,0
ӨжСЖМ	571	465	81,4	91	15,9	15	2,6
ПЖМ	479	395	82,5	77	16,1	7	1,5

Студенттердің білімді бағалау жүйесіне қанағаттану мәселесі бойынша сауалнама нәтижелері, оның ішінде бақылаудың барлық түрлерін жүргізу рәсімінің түсінігі және бағалау форматының ыңғайлылығы, жалпы респонденттердің 76,6% - ы бағалау жүйесіне толық қанағаттанғанын, 20,4% - ы ішінара қанағаттанғанын және 2,9% - ы қанағаттанбағанын көрсетеді.

Сонымен қатар, ББ бөлінісінде жекелеген білім беру бағдарламаларын белгілеу қажет (21-кесте.), мұнда студенттердің едәуір саны бағалау рәсіміне жалпы қанағаттанғандардың болуына қарамастан, білімді бағалаудың қолданыстағы жүйесі толық қанағаттандырмайды, керісінше, білімді бағалау жүйесіне қанағаттанбаушылықты білдіргендер аз болады («Биология және қосымша білім беру педагогикасы» ББ, «Информатика» ББ, «Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру» ББ).

Кесте 21.

Сіз білімді бағалау жүйесімен қанағаттанасыз ба?	ББ атауы	Респонденттер саны	Білімдерін бағалау жүйесіне наразылық білдіргендер	
			Саны	%
ГҒЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	46	14	30
	Шет тілі: екі шет тілі	464	163	35
ЖЖМ	Биология	55	16	29
	Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы	19	1	5
	География	7	4	57
	География ІР	3	2	67
	География-Тарих	64	18	28
	Информатика	17	2	12
	Физика-математика	60	21	35
	Химия ІР	6	3	50
ӨжСЖМ	Музыкалық және хореографиялық білім	9	3	33
	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	15	2	13
ПЖМ	Педагогика және психология	62	18	29

Кесте 22.

Сіз білімді бағалау жүйесімен қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
жоғары курс респонденттері (3 және 4 курс)	902	644	71,4	226	25,1	32	3,5

Бастауыш курс студенттері жалпы бағалау жүйесіне қанағаттанарлық, 79,2% толық қанағаттанған және студенттердің тек 2,6% - ы толық наразылық білдірді.

Жоғары курс студенттерінің қанағаттану деңгейі сәл төмен: 71,4% толық қанағаттанған, ішінара қанағаттанғандардың үлесі айтарлықтай жоғары – 25,1% (сауалнамаға қатысқан әрбір төртінші адам) және 3,5% қанағаттанбаушылықты білдіреді.

Осылайша, студенттердің көпшілігі (әсіресе бастауыш курстар) бағалау жүйесіне риза болғанымен, жасына және жинақталған тәжірибесіне байланысты қанағаттану біршама төмендейді және ішінара қанағаттанған немесе қанағаттанбаған студенттер саны артады, бұл бағалаудың әртүрлі түрлері үшін критерийлер мен салмақ коэффициенттерін қайта қарауды және жалпы білімді бағалау тұжырымдамалары мен тәсілдерін қажет етеді оқытудың соңғы кезеңдерінде.

13 сұрақ. Сіз практиканың ұйымдастырылуына және өткізілуіне қанағаттанасыз ба?

Кесте 23.

Сіз практиканың ұйымдастырылуына және өткізілуіне қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	1708	1336	78,2	323	18,9	49	2,9
ГҒЖМ	686	515	75,1	143	20,8	28	4,1
ЖЖМ	380	294	77,4	79	20,8	7	1,8
ӨжСЖМ	361	296	82,0	58	16,1	7	1,9
ПЖМ	281	231	82,2	43	15,3	7	2,5

Сауалнама нәтижелері бойынша 1708 білім алушы педагогикалық практикадан өтті, оның едәуір көп бөлігі (78,2%) осы процеске толық қанағаттанды. Тәжірибені ұйымдастыруға және өткізуге ең үлкен қанағаттану ӨжСЖМ және ПЖМ студенттері арасында байқалады, мұнда респонденттердің 82% - дан астамы толық қанағаттанушылықты білдіреді. Қанағаттанбаған студенттердің ең төменгі пайызы (1,8%) ЖЖМ-де тіркелген. Тәжірибеден өткендердің шамамен 3% - ы және ГҒЖМ әрбір төртінші респонденті тәжірибеден өтуге толық қанағаттанбайды.

Кесте 24.

Сіз практиканың ұйымдастырылуына және өткізілуіне қанағаттанасыз ба? (ББ бөлінісінде)	ББ атауы	Респонденттер саны	Тәжірибені ұйымдастыруға және өткізуге наразылық білдіргендер	
			Саны	%
ГҒЖМ	Шет тілі: екі шет тілі	324	98	30
	Қазақ тілі мен әдебиеті	169	42	25
ЖЖМ	География	7	5	71
	География-Тарих	46	12	26
	Информатика	12	1	8
	Физика-математика	42	12	29
	Химия	22	6	27
	Химия-Биология	36	11	31
ӨжСЖМ	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	15	0	0

ББ тұрғысынан сауалнама нәтижелері педагогикалық практиканың қай жерде жақсы ұйымдастырылғанын және білім беру процесінің бұл саласы зерттеу мен жетілдіруді қажет ететіндігін анықтады (24-кесте.).

14 сұрақ. Сіз аудиториялардың техникалық жабдықталуына қанағаттанасыз ба (мультимедиялық жабдық, аудио, видео және т. б.)?

Кесте 25.

Сіз аудиториялардың техникалық жабдықталуына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2121	79,0	502	18,7	62	2,3
ГҒЖМ	1076	805	74,8	241	22,4	30	2,8
ЖЖМ	559	424	75,8	124	22,2	11	2,0
ӨжСЖМ	571	495	86,7	68	11,9	8	1,4
ПЖМ	479	397	82,9	69	14,4	13	2,7

Сұрақ бойынша студенттердің сауалнамасының нәтижелері негізінде «Сіз аудиториялардың техникалық жабдықталуына (мультимедиялық жабдық, аудио, видео және т. б.) қанағаттанасыз ба?» жалпы қанағаттану деңгейінің жоғары көрсеткіші байқалады: 2685 респонденттің 79,0% - ы аудиториялардың техникалық жабдықталуына толық қанағаттанған; 18,7% - ы ішінара қанағаттанған, бұл сондай-ақ қанағаттанудың жеткілікті деңгейінің болуын көрсетеді және тек 2,3% - ы аудиториялардың техникалық жай-күйіне қанағаттанбаған, бұл қанағаттанбағандардың ең аз пайызы болып табылады.

ЖМ бөлінісінде:

ӨжСЖМ студенттердің 86,7% - ы техникалық жабдықтарға толық қанағаттанған ең жақсы нәтижелерді көрсетеді. Сауалнамаға қатысқандардың пікірі осы ЖМ техникалық қамтамасыз етудің жоғары деңгейін көрсетеді.

ПЖМ де жақсы көрсеткішке ие – студенттердің 82,9% - ы толық қанағаттанған.

ГҒЖМ және ЖЖМ біршама төмен мәндерді көрсетеді: тиісінше 75,8% және 74,8%, бұл әлі де қанағаттанған студенттердің айтарлықтай үлесін көрсетеді, дегенмен ішінара қанағаттанғандардың пайызы ЖОО бойынша орташа көрсеткіштен 18,7% жоғары.

Аудиторияларды техникалық жабдықтау білім беру бағдарламаларын іске асыруда, әсіресе мультимедиялық технологиялар мен бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану оқу процесінің ажырамас бөлігі болып табылатын информатика, музыкалық білім, көркем еңбек сияқты салаларда шешуші рөл атқарады.

Сауалнамаға қатысқан аталған облыстардың білім беру бағдарламаларының білім алушылары аудиториялардың техникалық жарақтандырылуын (мультимедиялық жабдық, аудио, видео және т. б.) пропорцияда бағалады: 80% - толық, 20% ішінара қанағаттандырылды («Информатика» (82%/18%), «Информатика-Математика» (74%/26%), «Музыкалық білім» (83%/17%), «Музыкалық және хореографиялық білім» (88%/11%), «Көркем еңбек, графика және жобалау» (85%/15%). Тұтастай алғанда, мұндағы техникалық жағдайды қанағаттанарлық деп бағалауға болады, мұнда қанағаттану басқаларға қарағанда төмен болатын жеке ББ-да жақсартудың ықтимал мүмкіндіктері бар.

15 сұрақ. ЖОО оқытушылары IT технологиялардың қолда бар ресурстарын қалай пайдаланады?

Кесте 26.

ЖОО оқытушылары IT технологиялардың қолда бар ресурстарын қалай пайдаланады?	Респонденттер саны	тұрақты	%	сирек	%	өте сирек	%	мүлдем пайдаланбайды	%	тек кейбір оқытушылар пайдаланады	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	1800	67,0	376	14,0	87	3,2	31	1,2	391	14,6
ГҒЖМ	1076	703	65,3	161	15,0	37	3,4	10	0,9	165	15,3
ЖЖМ	559	357	63,9	78	14,0	24	4,3	4	0,7	96	17,2
ӨжСЖМ	571	397	69,5	78	13,7	17	3,0	10	1,8	69	12,1
ПЖМ	479	343	71,6	59	12,3	9	1,9	7	1,5	61	12,7

26-кестеде ұсынылған студенттердің сауалнамасының нәтижелері. Жоғары оқу орнының оқытушылары IT-ресурстарды әртүрлі санаттар бойынша қалай пайдаланатынын көрсетеді («тұрақты», «сирек», «өте сирек», «мүлдем пайдаланбайды», «тек кейбір оқытушылар пайдаланады»).

«Тұрақты» (респонденттердің 67% көрсетті): осы санатты атап өткен жеткілікті жоғары пайыз ЖОО-да білім беруді цифрландырудың оң деңгейі туралы айтады.

«Сирек» (14%) және «Өте сирек» (3,2%): оқытушылардың шамамен 17,2% ІТ ресурстарын сирек жағдайларда ғана пайдаланады. Бұл мотивацияның төмендігін, оқу процесіне технологияларды енгізу бойынша білімнің жетіспеушілігін, қажетті құралдарға қол жетімділіктің жоқтығын көрсетуі мүмкін.

«Мүлдем пайдаланбаңыз» (1,2%): оқытушылар ІТ-ресурстарды мүлдем пайдаланбайтынын көрсеткендердің өте төмен пайызы, мүмкін, жеке Оқытушыларды оқыту тұрғысынан қосымша назар аударуды қажет ететін оқшауланған жағдайларды растайды.

«Оқытушылардың кейбір бөлігін пайдаланады» (14,6%): ІТ ресурстарын тұрақты негізде пайдалану және барлық оқытушылар технологияларды шектеулі қабылдауды немесе оларды белгілі бір жағдайларда пайдалануды білдірмейді (мысалы, студенттердің жекелеген топтары үшін, белгілі бір аудиторияларда және т.б.).

ЖМ бөлінісінде:

ПЖМ (71,6% тұрақты пайдалануды атап өтті): басқа жоғары оқу орындарына қатысты ең жақсы көрсеткіш, бұл осы білім беру бөлімінде ІТ-ресурстарды пайдаланудың жоғары деңгейін көрсетеді.

ӨжСЖМ (69,5% тұрақты пайдалануды атап өтті) және **ГҒЖМ** (65,3% үнемі пайдаланады): сонымен қатар оқытушылардың ІТ ресурстарын пайдалануының жоғары деңгейін көрсетеді.

ЖЖМ (63,9% тұрақты пайдалануды атап өтті): басқа жоғары оқу орындарынан аз ғана алшақтыққа қарамастан, бұл жерде білім беру процесінде ІТ ресурстарының жоғары пайдаланылуы байқалады.

16 сұрақ. Оқу процесін ұйымдастыруға деген қарым-қатынасыңыз қандай?

Кесте 8.

Сіз теориялық және практикалық білімнің арақатынасына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2110	78,6	524	19,5	51	1,9
ГҒЖМ	1076	789	73,3	262	24,3	25	2,3
ЖЖМ	559	436	78,0	113	20,2	10	1,8
ӨжСЖМ	571	483	84,6	81	14,2	7	1,2
ПЖМ	479	402	83,9	68	14,2	9	1,9

Кесте 12.

Сіз пәндерді оқыту сапасына қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Полностью удовлетворен (а)	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2029	75,6	598	22,3	58	2,2
ГҒЖМ	1076	768	71,4	280	26,0	28	2,6
ЖЖМ	559	405	72,5	145	25,9	9	1,6
ӨжСЖМ	571	463	81,1	99	17,3	9	1,6
ПЖМ	479	393	82,0	74	15,4	12	2,5

Кесте 18.

Сіз СӨС ұйымдастыруға және өткізуге қанағаттанасыз ба?	Респонденттер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2052	76,4	569	21,2	64	2,4
ГҒЖМ	1076	773	71,8	269	25,0	34	3,2

ЖЖМ	559	436	78,0	110	19,7	13	2,3
ӨжСЖМ	571	455	79,7	107	18,7	9	1,6
ПЖМ	479	388	81,0	83	17,3	8	1,7

Кесте 27.

Оқу процесін ұйымдастыруға деген көзқарасыңыз?	Респонденттер саны	Арнайы шағымдар жоқ	%	Аудиториялық сабақтардың шамадан тыс жүктелуі	%	Оқыту сапасына қанағаттанбау	%	Өздік жұмысты жеткіліксіз ұйымдастыру	%
БАРЛЫҒЫ:	2685	2382	88,7	135	5,0	131	4,9	37	1,4
ГҒЖМ	1076	932	86,6	65	6,0	64	5,9	15	1,4
ЖЖМ	559	481	86,0	34	6,1	34	6,1	10	1,8
ӨжСЖМ	571	527	92,3	20	3,5	14	2,5	10	1,8
ПЖМ	479	442	92,3	16	3,3	19	4,0	2	0,4

8, 12, 18, 27-кестелерде ұсынылған сауалнама нәтижелері респонденттердің оқу процесін ұйымдастыруға қатынасы мен оқыту сапасы туралы куәландырады.

Ұйым сұраған оқу процесіне қанағаттанудың жалпы деңгейі айтарлықтай жоғары: студенттердің 88,7% - ы жалпы оқу процесін ұйымдастыруға риза және ерекше талаптары жоқ.

Сонымен қатар, аудиториялық сабақтардың шамадан тыс жүктелуі студенттердің «теориялық және практикалық білімнің арақатынасына» (21,4%), әсіресе ГҒЖМ, ЖЖМ-ге қанағаттанбауымен расталады. Бұл осы бит-де оқу процесі неғұрлым қарқынды екенін және студенттер көптеген аудиториялық сабақтар түрінде шамадан тыс жүктемеге тап болатынын көрсетуі мүмкін.

Студенттердің оқыту сапасына қанағаттанбауы 12-кесте. (Респонденттердің 24,5%) және 27-кесте. (4,9%), оқыту әдістерін жақсарту немесе оларды білім алушылардың қажеттіліктеріне бейімдеу қажеттілігін көрсетуі мүмкін.

СӨЖ ұйымына қанағаттанбауды студенттер атап өтті (18-кесте және кесте 27) білім беру әдістерін қайта қарау және студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыруды жақсарту қажеттілігін көрсетеді.

17 сұрақ. Сіз тиімді кәсіби қызмет үшін алған біліміңізге қанағаттанасыз ба?

Кесте 28.

Сіз тиімді кәсіби қызмет үшін алған біліміңізге қанағаттанасыз ба?	түлектер саны	Толық қанағаттанамын	%	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
БАРЛЫҒЫ:	459	354	77,1	96	20,9	9	2,0
ГҒЖМ	213	162	76,1	43	20,2	8	3,8
ЖЖМ	119	85	71,4	34	28,6	0	0,0
ӨжСЖМ	94	82	87,2	11	11,7	1	1,1
ПЖМ	33	25	75,8	8	24,2	0	0,0

Ұсынылған сұрақ бойынша сауалнама нәтижелері түлектердің жауаптары тұрғысынан берілген, бұл студенттердің алған білімдерінің сапасын және олардың кәсіби қызметке дайындығын қалай бағалайтыны туралы неғұрлым сенімді ақпаратты болжайды.

Түлектердің едәуір бөлігі (77,1%) тиімді кәсіби қызмет үшін алған білімдеріне толық қанағаттанады, бұл жалпы университеттегі білім деңгейінің жоғары екендігін көрсетеді.

20,9% ішінара қанағаттандырылды. Бұл түлектер пайдалы білім алғанымен, оқу процесінің немесе белгілі бір пәндердің кейбір салалары жақсартуды қажет етуі мүмкін екенін көрсетуі мүмкін.

Түлектердің 2% - ы алған білімдеріне қанағаттанбайды, бұл білім беру тәсілдерін жақсарту үшін назар аударуды қажет етуі мүмкін шағын, бірақ әлі де көрсеткіш пайыз.

ЖМ бөлімінде:

ГҒЖМ: Түлектердің 76,1% - ы толық қанағаттанған, бұл жалпы көрсеткішке жақын, алайда 20,2% - ы ішінара қанағаттанған, 3,8% - ы қанағаттанбаған. Бұл ББ-дағы дайындықтың кейбір аспектілері нақтылауды қажет ететіндігін көрсетуі мүмкін, мүмкін бұл нақты пәндерге немесе практикалық дайындыққа қатысты.

ЖЖМ: түлектердің тек 71,4% - ы алған білімдеріне толық қанағаттанған, ал айтарлықтай пайызы – 28,6% (әрбір үшінші студент) ішінара қанағаттанған. Бұл білім сапасына қатысты мәселелерді немесе оқу материалдарының нақты кәсіби қызмет талаптарына көрсетуі мүмкін.

ӨжСЖМ: мұнда ең жақсы нәтиже байқалады-87,2% толық қанағаттанған, түлектердің тек 11,7% - ы ішінара қанағаттанған, ал 1,1% - ы ғана қанағаттанбаған. Бұл білім берудің жоғары сапасы, еңбек нарығының талаптарына сәйкес келетін студенттерді даярлау туралы айтады.

ПЖМ: Түлектердің 75,8% - ы алған білімдеріне толық қанағаттанады, бұл университеттің орташа деңгейіне жақын, бірақ 24,2% - ға жуығы (сауалнамаға қатысқандардың төртінші бөлігі) ішінара қанағаттанған. Бұл сондай-ақ ПЖМ ББ-да білім беру процесінің жекелеген аспектілерін жетілдіру бойынша жұмыс істеу қажеттігін көрсетеді.

**Сіз тиімді кәсіби қызмет үшін алған біліміңізге қанағаттанасыз ба?
(ББ бөлімінде)**

Кесте 30.

	Білім беру бағдарламасы	Сауалнамаға қатысушылар -түлектер	Ішінара қанағаттанамын	%	Қанағаттанбаймын	%
ГҒЖМ	Ағылшын тілі мен әдебиеті, медиадидактика	0	0		0	
	Шет тілі: екі шет тілі	95	23	24,2	7	7,4
	Тарих	30	2	6,7	1	3,3
	Тарих және ағылшын тілі	0	0		0	
	Қазақ тілі мен әдебиеті	70	17	24,3	0	0,0
	Қазақ тілі мен әдебиеті, ағылшын тілі	0	0		0	
	Орыс тілі мен әдебиеті	7	1	14,3	0	0,0
	Орыс тілінде оқытпайтын мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті	11	0	0,0	0	0,0
	Орыс және орыс емес мектептердегі Орыс тілі мен әдебиеті (IP)	0	0		0	
Барлығы:	Барлығы ГҒЖМ-1434	213(15%)	43	20,2	8	3,8
ЖЖМ	Биология	15	5	33,3	0	0,0
	Биология (IP)	0	0		0	
	Қосымша білім берудің биологиясы мен педагогикасы	0	0		0	
	География	0	0		0	
	География (IP)	0	0		0	
	География- Тарих	19	9	47,4	0	0,0
	Информатика	1	0	0,0	0	0,0
	Информатика-Математика	13	4	30,8	0	0,0

	Математика	10	1	10,0	0	0,0
	Математика - Физика	19	5	26,3	0	0,0
	Физика	22	4	18,2	0	0,0
	Физика-Математика	3	3	100,0	0	0,0
	Химия	12	1	8,3	0	0,0
	Химия (IP)	0	0		0	
	Химия-Биология	5	2	40,0	0	0,0
Барлығы:	Барлығы ЖЖМ - 889	119(13,4%)	34	28,6	0	0,0
ӨжСЖМ	Музыкалық және хореографиялық білім	0	0		0	
	Музыкалық білім	8	1	12,5	0	0,0
	Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру	0	0		0	
	Құқық, тарих, кәсіпкерлік	0	0		0	
	Дене шынықтыру және сауықтыру білімі	0	0		0	
	Дене шынықтыру және спорт	78	9	11,5	1	1,3
	Дене шынықтыру және спорт (IP)	0	0		0	
Көркем еңбек, графика және дизайн	8	1	12,5	0	0,0	
Барлығы:	Барлығы ӨжСЖМ - 1192	94 (7,9%)	11	11,7	1	1,1
ПЖМ	Мектепке дейінгі білім беру және логопедия	0	0		0	
	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогикасы	2	0	0,0	0	0,0
	Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	15	5	33,3	0	0,0
	Педагогика және психология	8	2	25,0	0	0,0
	Білім берудегі әлеуметтік педагогика және педагогикалық қолдау	0	0		0	
	Арнайы педагогика	8	1	12,5	0	0,0
	Арнайы педагогика (IP)	0	0		0	
Білім беруді басқару	0	0		0		
Барлығы:	Барлығы ПЖМ - 1082	33 (3%)	8	24,2	0	0,0

- Шет тілі ББ түлектерінің ішінара және толық қанағаттанбауының көрсеткіштік пайызы: екі шет тілі (31,6%) білім беру практикасын қайта қарау қажеттілігін, мүмкін теория мен практиканың байланысын жақсартуды, кәсіби қызметпен тығыз байланысты, сондай-ақ практикалық дағдылардың тиімділігін көрсетеді.

- Сауалнамаға қатысқан түлектердің едәуір бөлігі (100%-дан 24,3%-ға дейін) ішінара қанағаттанбаушылықты көрсететін ББ бойынша (ББ Физика-Математика, География - Тарих, Химия-Биология, Бастауыш оқыту педагогикасы мен әдістемесі, Биология, Информатика-Математика, Математика-Физика, Педагогика және психология, Қазақ тілі мен әдебиеті), сондай-ақ наразылық тудыратын әлсіз жерлерді анықтап, осы салалардағы білім сапасын жақсарту үшін жұмыс істеу керек.

Білім алушылардың университеттегі білім беру үдерісін ұйымдастыруға қанағаттануы бойынша сауалнама нәтижелері бойынша негізгі қорытындылар.

Сауалнамада жоғары курстарда (3,4 курс) төмендеу үрдісімен бастауыш оқу курстарынан (1,2 курс) қатысушылардың ең көп пайызы атап өтіледі; респонденттердің білім деңгейі бойынша барлық санаттар (бакалавриат, магистратура, докторантура) ұсынылған.

Университеттегі білім беру процесін ұйымдастыруға және білім беру бағдарламаларының сапасына білім алушылардың қанағаттану деңгейінің жалпы көрсеткіші өте жоғары:

- пәндерді қабылдау және бағдарламаны оқуға бөлінген сағат саны бөлігінде сауалнама нәтижелері жалпы студенттердің жоғары қанағаттанушылығын көрсетеді (тиісінше 74,5% және 79,5%);

- өте жоғары (78,6%) және білім алушылардың теориялық және практикалық білімнің арақатынасына жалпы қанағаттануы, әсіресе толық қанағаттану көрсеткіштері 83-тен асатын ӨЖСЖМ мен ПЖМ-да %;

- білім алушылардың ғылым мен технологияларды дамытудың заманауи және болжамды үрдістеріне жоғары қанағаттануы байқалады (76,2%), бұл университетте іске асырылатын білім беру бағдарламалары уақыт талаптарына сәйкес келетіндігін көрсетеді.

Сауалнама нәтижелері жалпы білім алушылардың пәндерді оқыту сапасына, оның ішінде дәрістер өткізу (79,6%), оқытудың белсенді әдістерін қолдану (80,9%), оқу процесін ұйымдастырудың жалпы, топтық және жеке нысандарын біріктіру (81,2%), СӨЖ ұйымдастыру (76,4%), практикалық сабақтар мен зертханалық жұмыстарға (79,3%) жоғары қанағаттанушылығын көрсетеді), сондай-ақ педагогикалық практиканы ұйымдастыру және өткізу (78,2%).

Жалпы ЖОО-дағы аудиториялардың техникалық жарактандырылуы оң бағаланады: сауалнамаға қатысқандардың көпшілігі (79 %) аудиториялардың техникалық жарактандырылуына толық қанағаттанады, бұл жоғары көрсеткіш болып табылады, ал ЖМ және ББ басым көпшілігінде қанағаттану жоғары деңгейде (74,8% - дан 86,7% - ға дейін), бұл университеттегі оң үрдісті көрсетеді.

Респонденттердің жеткілікті жоғары пайызы (67%) «Жоғары оқу орнының оқытушылары IT технологияларының қолда бар ресурстарын қалай пайдаланады?» бұл ЖОО-да білім беруді цифрландырудың тиісті деңгейі туралы айтады.

Сонымен бірге:

Респонденттер көптеген аспектілер бойынша қанағаттанудың жоғары деңгейін көрсетсе де, қанағаттанбаған және ішінара қанағаттанғандардың болуы себептерді анықтау үшін қосымша талдауды қажет етеді.

Нәтижелер «Шет тілі: екі шет тілі», «Қазақ тілі мен әдебиеті», «Орыс тілі мен әдебиеті» тілдік ББ-да оқитын студенттер үшін бағдарламаның теориялық бөлігі жеткілікті сапалы практикалық сабақтармен қамтамасыз етілуі маңызды екенін көрсетті. Мұны аталған ББ-ның әрбір төртінші студенті (респонденттердің 25%) атап өтеді. Осы жерден ББ басшылығы бағдарламаның практикалық бөлігін тиімді ауызша және жазбаша практиканы қолдана отырып, коммуникативті негізде оқытудың заманауи әдістерін сандық түрде және қолдануда қайта қарауы керек.

Студенттердің көпшілігі пәндерді таңдау құқығына қанағаттанады, алайда барлық ЖМ-де жеке ББ бойынша қанағаттану деңгейі айтарлықтай төмен, сондай-ақ университеттің орташа көрсеткіштеріне және басқа ББ-ға қатысты ішінара қанағаттанғандардың жоғары пайызы байқалады, бұл пәндерді таңдаудағы шектеулерге немесе басқа жағымсыз факторларға байланысты кемшіліктерді көрсетеді («Шет тілі: екі шет тілі», «Математика»; «Дене шынықтыру және спорт», «Дене шынықтыру және спорт (IP)»; «Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі», «Педагогика және психология» және «Арнайы педагогика»).

Оқуды бастайтын студенттердің едәуір бөлігі (1 және 2 курс) ППУ академиялық саясатында (пп-да) анықталған құқықты толық пайдалана алмайды 15.1, 15.2, 15.3, 15.4), бұл жақсартудың әлеуетті бағыттарын анық көрсетеді, атап айтқанда: пәндерді таңдау жүйесінің икемділігін қайта қарау, жақсарту және қамтамасыз ету, олардың санын көбейту және т.б., әсіресе көрсетілген ББ-да.

Жалпы, студенттердің көпшілігі оқу үдерісін ұйымдастыруға риза, бірақ аудиториялық сабақтардың, әсіресе ГҒЖМ және ЖЖМ-нің шамадан тыс жүктелу проблемасына назар аудару керек. Бұл оқу жоспарларын қайта қарауды, аудитория сағаттарын оңтайландыруды немесе студенттерге уақытты бөлуді жақсартуды қажет етуі мүмкін.

Сауалнама нәтижелері жалпы пәндерді оқыту сапасына жоғары қанағаттанушылықты көрсетеді (барлық жоғары мектептер бойынша респонденттердің 75,6% - ы толық қанағаттанған), алайда ББ бөлінісінде оқыту сапасы бойынша қанағаттанарлықсыз жағдайды ББ қалыптастырады: Шет тілі: екі шет тілі, Математика және Физика, География, Дене шынықтыру және спорт, Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі, Арнайы педагогика (13-кесте.), мұнда студенттердің пәндерді оқыту сапасына ішінара немесе толық қанағаттанбау деңгейінің сандық және пайыздық көрсеткіші жалпы нәтижелер бойынша орташа мәндерден едәуір жоғары. Сауалнама деректерін білім беру процесінің проблемалары туралы неғұрлым егжей-тегжейлі ақпарат жинау үшін аталған ББ-ның білім алушыларымен қосымша сауалнамалар мен кездесулер өткізу кезінде ескеру қажет.

Орташа алғанда, білім алушылардың жекелеген ББ бойынша бағалау жүйесіне қанағаттанбауы 5% - дан 67% - ға дейін өзгереді, бұл барлық білім беру бағдарламалары бағалау рәсіміне жалпы қанағаттанғандардың болуына қарамастан, студенттерді білімді бағалау мәселелері бойынша қанағаттандырмайтынын көрсетеді. Сондай-ақ, жоғары курстарда бағалау жүйесіне қанағаттанудың төмендеуі байқалады, мұндай жағдай бағалаудың әртүрлі түрлері үшін критерийлер мен салмақ коэффициенттерін қайта қарауды және тұтастай алғанда білімді бағалау тұжырымдамасы мен тәсілдерін, оның ішінде оқытудың соңғы кезеңдерінде өзгертуді талап етеді.

Сауалнама нәтижелері практиканы ұйымдастыру және өткізу салалары зерделеуді және жетілдіруді талап ететін ББ-ны анықтады (Шет тілі: екі шет тілі, Қазақ тілі мен әдебиеті, География, География-Тарих, Физика-математика, Химия, Химия-Биология).

Респонденттердің жауаптары бойынша оқытушылар оқу процесінде ІТ-ресурстық технологияларды белсенді пайдаланады, бірақ оқытушылардың негізгі пайызы технологияларды үнемі қолданса да (респонденттердің 67% - ы көрсеткен), мұны сирек жасайтындардың (респонденттердің 17,2% - ы) немесе мүлдем қолданбайтындардың (1,2% - ы) қатысуын арттыру үшін жұмыс істеу маңызды пікірлер). Осыған ұқсас жағдайды 2024 жылдың қазан айында өткен «ОПҚ сапалық құрамы» тақырыбы бойынша ОПҚ сауалнамасының қорытындысы бойынша берілген ІТ-технологиялар саласындағы оқытушылардың біліктілігін арттыру ұсынысы растайды, онда білім беру технологиялары туралы білімі нашар және М-Т жеткіліксіз және білім беруді ақпараттық қамтамасыз ету сауалнамаға қатысатын педагогтардың үштен бірін (28,8%) атап өтті. Аталған мән-жайларды оқытушылардың жекелеген топтарын білім беру үдерісінде ІТ-ресурстарды пайдалану жоспарында оқыту бойынша ұсынымдар әзірлеу, аталған бағыт бойынша оқыту бағдарламалары мен біліктілікті арттыру жоспарларын әзірлеу үшін ескеру қажет.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, жоғары мектептерге наразылықтың нақты себептерін анықтау және назар аударуды және жақсартуды қажет ететін салаларды бөлу мақсатында көрсетілген ББ контекстінде білім алушылардың қанағаттанбауының анықталған аймақтары бойынша қосымша зерттеулер жүргізу ұсынылады.